

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 466/2023-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Školy pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium**, IČO 31 787 088, Teplická 7, Bratislava, zastúpenej ULC Čarnogurský s. r. o., Tvarožkova 5, Bratislava-Staré Mesto, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava II) v konaní sp. zn. B2-8C/20/2017 takto

rozhodol:

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava II) v konaní sp. zn. B2-8C/20/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje** v konaní sp. zn. B2-8C/20/2017 **konať** bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **2 000 eur**, ktoré jej **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **530,86 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. augusta 2023 domáhala vyslovenia porušenia svojich základných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2, súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 47 Charty základných práv

Európskej únie. Tiež navrhovala prikázať mestskému súdu vo veci konať, priznať finančné zadosťučinenie 16 000 eur a náhradu trov konania.

II.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že maloletá žalobkyňa (██████████), zastúpená rodičmi ako zákonnými zástupcami, sa žalobou o ochranu osobnosti podanou na Okresnom súde Bratislava III 15. marca 2017 domáhala písomného ospravedlnenia a náhrady nemajetkovej ujmy 16 000 eur z dôvodu neoprávneného vyradenia zo štúdia na škole pre mimoriadne nadané deti. Okresný súd vyhláseným rozsudkom na pojednávaní konanom 25. mája 2023 žalobu zamietol.

3. Sťažovateľka namietala, že od vyhlásenia rozsudku nebolo zo strany okresného súdu vyhotovené písomné rozhodnutie v zmysle § 223 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Tiež uviedla, že 20. júla 2023 žiadala o vyhotovenie a doručenie rozhodnutia, no súd je nečinný. Okrem uvedeného sťažovateľka argumentovala, že celková dĺžka konania trvá viac ako šesť rokov.

4. Ústavný súd uznesením sp. zn. III. ÚS 466/2023 z 28. septembra 2023 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v časti, v ktorej sa domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v konaní sp. zn. B2-8C/20/2017. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

5. Mestský súd na výzvu ústavného súdu zo 4. októbra 2023 nereagoval.

III.

6. Dňa 1. júna 2023 nadobudol účinnosť zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (tzv. nová súdna mapa), ktorým bol v čl. VIII zmenený aj zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvody súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“). Podľa § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva z Okresného súdu Bratislava II na Mestský súd Bratislava IV.

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Ústavný súd [obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“)] prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (rozsudok ESLP z 30. 3. 2023 vo veci Roth Neved'alová proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 50525/21, bod 11, obdobne nález IV. ÚS 465/2022).

8. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu

a iných osôb. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (I. ÚS 318/2022, I. ÚS 361/2022).

9. Predmetom konania je žaloba o ochranu osobnosti. Konanie patrí medzi štandardnú agendu súdov a nevyznačuje sa mimoriadnou náročnosťou. V správaní sťažovateľky neboli zistené také skutočnosti, ktoré by prispeli k celkovej dĺžke konania. Ústavný súd zohľadnil, že sťažovateľka sa žiadosťou z 20. júla 2023 domáhala vyhotovenia a doručenia rozhodnutia. Význam sporu sťažovateľka vidí v presvedčení, že žiadnym spôsobom nezasiahla do osobnostných práv žalobkyne.

10. Sťažovateľka podávala ústavnú sťažnosť v čase, keď už bolo v konaní vydané rozhodnutie, to jej však nebolo doručené, nenadobudlo právoplatnosť, čím záležitosť sťažovateľky nie je stále uzavretá (k tomu na porovnanie rozsudok EŠLP z 23. 11. 2010 vo veci Zarembová proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 7908/07, rozsudok EŠLP z 21. 12. 2010 vo veci Sirotnák proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 30633/06, rozsudok EŠLP z 15. 2. 2011 vo veci Bublákova proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 17763/07). Podľa EŠLP sa teoreticky mohli vyskytnúť priesťahy aj po vydaní rozhodnutia a ústavný súd odmietnutím preskúmať dĺžku konania, ktoré nebolo právoplatne skončené, by riskoval vylúčenie budúcej, možno podstatnej doby konania o veci, ktorá nebola právoplatne uzavretá.

11. Ústavný súd posudzoval celkovú dĺžku konania od podania žaloby (15. marca 2017), ktorá je už v trvaní viac ako 6 rokov, a to na jednej súdnej inštancii. Už len nateraz celková dĺžka konania odôvodňuje vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z dôvodu, že mestský súd na výzvu ústavného súdu zo 4. októbra 2023 nereagoval a ústavnému súdu nie je zrejmý ďalší procesný postup mestského súdu a zároveň, keď treba ešte rozhodovať o trovách konania, ústavný súd doplnil ochranu aj o uloženie príkazu mestskému súdu vo veci konať bez zbytočných priesťahov [čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

IV.

12. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

13. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala o priznanie finančného zadosťučinenia 16 000 eur. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu namietaného porušenia (III. ÚS 189/2023). O takýto prípad bez pochybnosti ide aj v preskúmvanej veci. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, predmet posudzovaného konania, povahu a význam dotknutých práv, namietanú dĺžku konania, ako aj vlastnú judikatúru týkajúcu sa výšky priznávaného finančného zadosťučinenia (III. ÚS 336/2021, III. ÚS 590/2022, III. ÚS 108/2023), ústavný súd považoval za spravodlivé priznať sťažovateľke 2 000 eur [§ 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde].

14. Ústavný súd priznal sťažovateľke nárok na náhradu trov konania podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde v celkovej sume 530,86 eur. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 je 208,67 eur a hodnota režijného paušálu je 12,52 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2023 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) vrátane 20 % DPH.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. decembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu